

Är det rimligt att begränsa de medborgerliga grundrättigheterna med haltande hänvisningar till den allmänna ordningen och säkerheten?

Bara en fungerande lag ökar den allmänna säkerheten

Finland har en lång tradition av mångsidig jakt- och skyttehobby. Finland har också nått några av sina största idrottsliga framgångar i modern tid inom just sportskytte, bland annat Olympiskt guld i damernas Trap 2008 samt flera medaljer i olika discipliner i både europa- och världsmästerskap 2009 (Sportskytteförbundet www.ampumaurheiluliitto.fi). Skytte i olika former idkas av över 670 000 vanliga finländare, och räknar man till luftvapenskyttarna ökar antalet till över en miljon.

Idrotts- och intresseorganisationerna inom jakt- och sportskytte i Finland arbetar väldigt aktivt för att upprätthålla och öka vapensäkerheten inom skyttet. Till detta arbete hör både hanterings- och skytteutbildning, men också aktivt arbete för att befrämja säkra attityder och förhållningssätt hos skyttarna. Organisationerna vill trygga denna säkra, ansvarsfulla och mångsidiga hobby som en del av det levande kulturarvet också i framtiden. Det är detta som såväl frivilligt medborgararbete inom föreningar, som konstruktivt samarbete med myndigheterna strävar till. En grundförutsättning för detta är en välfungerande skjutvapenlag, en lag som ger möjlighet för både yngre och nya skyttar som för lite mognare eller längre komna utövare att fortsätta med skyttehobby och -idrott på ett säkert och ansvarsfullt sätt.

Den finska regeringens proposition till ny vapenlag (RP 106/2009, källa: <http://www.finlex.fi/sv/esitykset/he/2009/20090109.pdf>) stöder inte dessa ändamål, utan innehåller ett antal betydelsefulla problemområden. Propositionen har förberetts med mycket kort tidtabell och helt utan expertråd. Enligt de undertecknades uppfattning strider propositionen på flera ställen mot den finska demokratis grundpelare; Finlands grundlag, den allmänna laglighetsprincipen samt rättsuppfattningen.

Både lokala och internationella erfarenheter visar att begränsande lagstiftning som riktar sig endast mot de laglydiga utövarna inte har något inverkan på brottsligheten. Det bör vidare noteras, att de många utav de föreslagna ändringarna redan är praxis hos de finska polismyndigheterna, tack vare tvingande tillämpningsdirektiv från inrikesministeriet, och att dessa inte har lett till någon som helst påvisad förbättrad säkerhet. Att dessa icke fungerande direktiv blir lag kommer inte heller att öka den allmänna ordningen och säkerheten.

Regeringens proposition till ny vapenlag innehåller diffusa definitioner. Bland annat definitionen av vad som är ett skjutvapen är så bred att t.ex. samtliga luftvapen, oberoende av funktionssätt och kaliber, skulle ses som ett skjutvapen. Vidare skulle propositionen ge polisen rätt att göra s.k. kontrollbesök hos licensinnehavare, detta helt utan misstanke om brott. Detta uppfattar de undertecknade som kränkning av rätten till personlig integritet och hemfrid och heder. Det bör också noteras att denna åtgärd riktar sig enbart till lagliga innehavare av vapeninnehavstillstånd. Den enda effekten av en sådan lag är försättande av licensinnehavare, och framför allt deras familjer, i en ojämlig ställning inför lagen.

Dessa problem kunde enkelt undvikas genom att utnyttja den expertis som finns inom de olika organisationerna och förbunden inom sportskytte, jakt, frivilligt försvarsarbete samt vapenhandel och vapensmeder. Detta gjordes då den nuvarande lagen från 1998 förbereddes, med gott resultat. Då den nuvarande propositionen förbereddes ignorerades expertisen, och arbetet genomfördes helt och hållet av tjänstemän utan kunskap och erfarenhet inom vapenteknologi eller skytteverksamhet. Det förberedande arbetet har inte givits tid att undersöka alternativa lösningar. Detta trots att myndigheterna själv klart fört fram att skärpt vapenlagstiftning inte kan påverka eller hindra tragedier som skolskjutningar. Effekterna av regeringens proposition har också undersökts väldigt bristfälligt.

Ägande av vapen regleras redan idag noggrannare i Finland än i de flesta länder inom EU. För att de små tekniska ändringarna som EU:s direktiv om kontroll av förvärvande och ägande av vapen (2008/51/EG) kräver skall blir en del av nationell lagstiftning ska vapenlagen ändras under 2010. Finlands nuvarande vapenlag uppfyller dessutom redan på ett exemplariskt sätt dessa direktiv.

Vi är även tvungna att med beklagan konstatera att Inrikesministeriets tjänstemän inte känner till innehållet i regeringens proposition till ny vapenlag. I media har representanter för ministeriet också sagt att det inte är meningen att luftvapen skall försättas med licensplikt. Även branschorganisationerna i Finland uppfattar att detta inte varit ministeriets mening, utan att detta är ett exempel på de misstag som skett på grund av ett slarvigt förberett lagförslag. Detta ändrar inte på det faktum att tillståndsplikt för bland annat luftvapen ingår i den nuvarande propositionens formulering. Det är även värt att notera, att Inrikesministeriet inte tolkar lagen, utan att de dåligt förberedda och vagt definierade formuleringarna kommer att belasta domstolarna under de kommande åren.

Regeringens proposition till ny vapenlag (RP 106/2009) har förberetts hastigt och innebär juridiska problem. De undertecknade föreningarna kräver att propositionens påverkan på den allmänna ordningen och säkerheten utreds ordentligt, samtidigt som alternativa lösningar undersöks och regeringens proposition omarbetas med dessa som utgångspunkt.

Undertecknat av:

Finska Vapenföretagar Förbund FVF – www.aae-fata.fi
Vapenhistoriska Förbundet r.f. - www.asehistorianliitto.fi
Vapenhandlarnas Förbund- www.asekauppiaat.fi
Vapensmedernas Förening- www.seula.net/asesepat
Classic Old Western Society - www.cows.fi
Försvarsutbildningsföreningen - www.mpky.fi
Jägarnas Centralförbund - www.riista.fi
NRA Nationella Gevärsföreningen r.f. - www.nra.fi
Reservistidrottsförbundet - www.resul.fi
Finska Skidskytteförbundet – www.biathlon.fi
Finska Sportskytteförbundet – www.ampumaurheiluliitto.fi
Finska Vapenhistoriska Föreningen - www.suomenasehistoriallinenseura.fi
Finlands Luftvapenskyttar - www.sihry.fi
Finska Bågjaktsförbundet - www.jousimetsastys.fi
Finska Jaktförbundet - smy.sporttisaitti.com
Finlands Jägarförbund - www.metsastajaliitto.fi
Finlands Reservofficersförbund - www.rul.fi
Helsingfors Svenska Reservofficersklubb - www.hsrk.fi
Vanda Reservister - www.vantaanreservilaiset.fi

Vidare information fås av:

Arto Pulkki – Reservistidrottsförbundet (RESUL)
finska & engelska, e-post: arto.pulkki@hrup.fi

Sauli Härkönen - Jägarnas centralorganisation (JCO),
finska & engelska, e-post: sauli.harkonen@riista.fi

Jukka Sassi - Vapenhistoriska förbundet, finska & engelska
e-post: puheenjohtaja@asehistorianliitto.fi

Caspar von Walzel – Helsingfors Svenska Reservofficersklubb r.f., svenska & engelska
e-post: caspar@hsrk.fi